

ЖИТИЕ НА СВЕТИ МЪЧЕНИЦИ АГАТОПОД И ТЕОДУЛ

През времето на римските императори Диоклециан (284–305 г.) и Максимиан (286–305 г.), които били непримирими врагове на Христовата Църква и жестоко преследвали християните.

В Солун живеели двама предани на Христа свещенослужители: старецът Агатопопод и юношата Теодул. Агатопопод бил дякон, а Теодул четец. И двамата водели чист и добродетелен

живот. Бог, по Своята милост, надарил младия Теодул с чудотворна сила. Той изцерил много болни от различни болести и обърнал мнозина езичници към Христа.

По заповед на императора било предприето гонение срещу християните в цялата империя. Управителите на всички области били задължени да заставят християните да се покланят пред езическите идоли и да им принесат жертва. За ония, които не се подчинят на тази заповед, били предвидени жестоки наказания.

Градоначалникът на Солун, за да сплаши християните, поставил на градския площад различни уреди за наказание на непокорните. Някои християни напуснали тайно града, за да се спасят от преследванията на езичниците. Други се изплашили от мъченията и се отказали от вярата си, а мнозина останали в града и били готови да понесат всички страдания, дори да приемат мъченическа смърт за името Христово. В това число били Агатопопод и Теодул. Те останали в храма и непрекъснато се молели.

Като узнали за тях, войниците ги заловили и ги хвърлили в тъмница, а след няколко дена ги изкарали на разпит пред

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

градоначалника Фаустин. Двамата вървели с бодри стъпки и весели лица.

Като ги видял, Фаустин повикал първо Теодул и с преторска любезност му казал:

– Моля те, момко, откажи се от християнските заблуждения и отново приеми нашия древен закон. Ако не сторим това, ще бъдеш лишен от живота си.

Усмивнат, Теодул отговорил спокойно:

– Отдавна вече аз съм се отказал от заблужденията. Аз се боя за тебе, защото те застрашава вечна смърт, понеже си обикнал заблуждението.

Като разчитал на мъдростта му, градоначалникът се надявал, че чрез лъжливи обещания и чрез дарове да склони Теодула да се отрече от вярата си. Започнал да му предлага пари и почести, за да го склони да принесе жертва на идолите, но Теодул останал непреклонен.

– Ако ти си равнодушен към дарове и почести, то сигурно мъките ще те заставят да изпълниш царската заповед – казал стоящият там идолен жрец.

– Мъченията не ме плашат и не ще ме заставят да изпълня вашата воля – отвърнал спокойно юношата.

– Та нима животът с всичките му радости не е по-добър от мъчителната смърт? – запитал градоначалникът.

– Наистина е така – отговорил Теодул – животът е по-добър от смъртта. И тъкмо защото съм убеден в това, аз съм готов да жертвам този временен живот, като се надявам да получа вечен живот и нетленни небесни блага. Предай тялото ми на огън и рани: то е от пръст; но нетленната душа, като се разделя с него, ще се възрадва на вечния живот.

– Кой ще ти даде тези вечни блага, за които си готов да дадеш живота си? – запитал управителят.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

– Господ Бог и Неговия Син Иисус Христос – отговорил Теодул. – Още от дете нося знака на Неговия кръст и до самата си смърт няма да се разделя с този знак. По-скоро ще се разделя с тялото си, отколкото да отстъпя от вярата си. До края на живота си ще остана верен раб на моя единствен Господар, на моя Бог.

Фаустин бил удивен от твърдостта и мъжеството на юношата. Като се убедил, че съветите са безполезни и няма да склонят Теодула да се откаже от вярата си, той заповядал да го отведат и повикат Агатопоd. Опитал се най-напред да измами стареца, като му казал:

– Поклони се на нашите богове. Теодул вече обеща да се отрече от предишните си заблуждения и заедно с нас да им принесе жертва.

Агатопоd добре познавал младия си приятел. Той веднага разбрал хитростта на градоначалника и му отговорил:

– Заедно с Теодул и аз с радост ще принеса жертва на истинския Бог и на Неговия Син Иисус Христос: на този Бог той обеща да принесе жертва.

– Не на тези богове, които ти назова, обеща Теодул да принесе жертва, а на дванадесетте богове, които управляват вселената – казал Фаустин.

Със силни изрази Агатопоd започнал да доказва на градоначалника, че направените от глина или метал идоли не са богове, и че безумно постъпват онези, които им се покланят и им принасят жертви.

– Богове ли са тези, които са направени от човешки ръце? Богове ли са тези, които не могат да се защитят от онези, които поискат да ги счупят? Богове ли са тези, които нито виждат, нито ходят, нито пък имат някакво чувство в себе си? Та нима искаш да принеса жертва на тези ваши лъжливи божества или да пея хвалебни песни на глухите идоли?

Силни и убедителни били тези думи. Те смутили градоначалника. Той се опасявал, че тези думи могат да повлияят на присъстващите там езичници и затова заповядал да закарат Агатопоd и Теодул пак

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

в тъмницата. Подир тях тръгнал много народ. Младостта на Теодул извиквала съчувствие у мнозина, и те го съветвали да изпълни волята на градоначалника, за да спаси живота си. Други пък подвиквали на Агатопоп:

– Детски ум ли имаш, та не разбираш кое е полезно за живота ти? Когато пристигнали в тъмницата, те били затворени заедно с престъпниците, осъдени за различни престъпления. Още първата нощ Господ удостоил верните Си служители с чудно видение. Като се събудили в полунощ, те паднали на колене, навели ниско глави и до разсъмване се молили. Молитвата им била съсредоточена и искрена. Сякаш с едни уста те изричали чувствата си на любов и признателност към Бог, Който им дал сили да устоят срещу сегашните изкушения, и Го молели да не ги лишава от Своята помощ при предстоящите им страдания:

– И сега, о Боже, укрепи ни с небесна сила, та с Твоята помощ мъжествено да претърпим предстоящите мъчения и да преминем в Небесното царство.

Тази молитва силно подействала на затворниците. Мнозина от тях очаквали смъртна присъда или много тежки физически наказания. В момента обаче те забравили всякакъв страх, дошли при християните, паднали пред краката им, искрено се разкаjali за греховете си и ги молели да им открият как могат да се спасят от духовната смърт. Агатопоп и Теодул им благовестили евангелското слово и им посочили пътя към спасението. Около проповедниците се събрали не само затворниците. При тях дошли и много хора, които живели близо до тъмницата. Всички с радост слушали благодатните думи, които се изливали от устата на Божиите раби.

Уплашен, началникът на тъмничната стража побързал да съобщи това на градоначалника:

– Ако двамата християни, които сега са затворени, не бъдат погубени в най-скоро време, мнозина ще изоставят боговете и ще повярват в Бога, Когото те проповядват.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Градоначалникът веднага повикал при себе си Агатопод и Теодул и започнал отново да ги убеждава да изпълнят волята на императора, като принесат жертва на идолите. Както и преди, и двамата останали твърди и решително отказали да изпълнят съвета му. Фаустин не могъл повече да сдържи гнева си и заповядал, жестоко да бият Теодула. Той обаче спокойно понесъл наказанието, като продължавал да проповядва името на Иисус Христос. След това градоначалникът поискал от Теодул да му предаде християнските книги, но той му отговорил:

– Ако съм сигурен, че ти искаш да узнаеш истината и да се откажеш от заблужденията си, аз с радост щях да ти донеса книгите на пророците и апостолите, но понеже съм убеден, че имаш лоши намерения, няма да ти предам Божия дар.

Фаустин още повече се разгневил и започнал да заплашва Теодула със смъртно наказание.

– Няма да те пощадя. Ще заповядам да нарежат тялото ти на късове и ще ги хвърля за храна на зверовете, ако не ме послушаш – казал му той.

– Тялото ми е готово за мъки. Прави с него каквото искаш, но аз няма да предам свещените книги да бъдат поругани – отговорил твърдо Теодул.

За да сплаши мъченика и да го принуди да се откаже от вярата си, градоначалникът заповядал да го откарат на мястото, където се изпълнявали смъртните наказания. Като видял издигнатия гол меч, Теодул преклонил глава и извикал:

– Слава на моя Господ Иисус Христос, Който благоволи да пострада за нас. Укрепен от Неговата благодат, аз с радост умирам за Него.

Теодул не бил посечен. Градоначалникът само искал да го сплаши. Като узнал, че Теодул не трепнал пред смъртното наказание, той отново го повикал при себе си. В това време той разпитвал стареца Агатопод.

– Някакво родство ли ви свързва с Теодул? – попитал го той.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

– Роднински връзки нямаме, но сме свързани с обща вяра – отговорил старецът.

– Думите ти показват, че вие двамата искате едно и също наказание – казал Фаустин.

– Ако умрем от еднакви мъки, ще получим и еднаква награда – отговорил Агатопод.

– Не те ли е срам на твоите години да се заблуждаваш като юноша и доброволно да отиваш на смърт?

– Аз не се заблуждавам и надеждата ми на Христа не е суетна – отговорил Агатопод. – Похвалявам Теодула, че държи твърдо за вярата си. Аз съм по-стар от него и затова съм длъжен да му покажа по-голямо усърдие към моя Бог.

Тогава градоначалникът се обърнал към Теодул:

– Не се мами от думите на този старец – казал му той. – Не отивай безразсъдно на смърт. Той желае смъртта, защото е вече стар. Но ти си млад. Малко си живял. Защо искаш да се лишиш от този радостен живот?

– Ако и да съм млад на години, аз наравно с този старец се уповавам на Бога и съм готов да пострадам за Него – отговорил Теодул.

Градоначалникът заповядал да ги вържат и отново да ги отведат в тъмницата. Там дошли техните познати и приятели да изкажат своите съжаления за печалната им участ. Някои проливали сълзи.

– Защо плачете? – запитал ги Теодул.

– Плачем за вашето нещастие – отговорили те.

– Няма защо да плачете за нас, защото ни предстои нещо по-добро – казал им той.

По заповед на Фаустин двамата мъченици били оковани в тежки вериги и били откарани във вътрешната тъмница. Там ги затворили в тясна килия, за да не може никой да ги посети.

През нощта Господ ги удостоил с видение, в което им разкрил каква ще бъде тяхната смърт, и как след нея ще бъдат спасени. Двамата видели на сън, че пътуват с кораб в открито, бурно море. Вълните

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

заливали кораба и започнали да го разбиват. Всички пътници изпаднали в ужас. Някои се хвърлили в морето и започнали да се давят. А те двамата, спасени от вещото управление на капитана на кораба, облечени в бели дрехи, се озовали на планина, висока до небето. След като се събудили, те си разказали един на друг съня и се учудили, че и двамата са видели едно и също видение и с гореща молитва благодарили на Бога, че им отрежда еднаква участ.

Преди да свършат молитвата си, рано сутринта, дошли войници и за трети път ги откарали при Фаустин, който и сега започнал да ги убеждава да се откажат от вярата си. Отговорът обаче бил все същият:

– Ние сме християни и за името Христово сме готови да изтърпим всякакви страдания.

Тогава градоначалникът издал следната смъртна присъда: "Теодул и Агатопод, понеже отказаха да принесат жертва на боговете, да бъдат удавени в морето".

Напразно приятели и познати молили мъчениците да принесат жертва на идолите, за да спасят живота си. Теодул и Агатопод останали непреклонни. Присъдата била изпълнена. Устните им шептели молитва, когато ги хвърляли в морето, където загинали. След известно време вълните изхвърлили телата им на брега. Приятелите им ги погребали с подобаваща чест.

© Жития на светците. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).